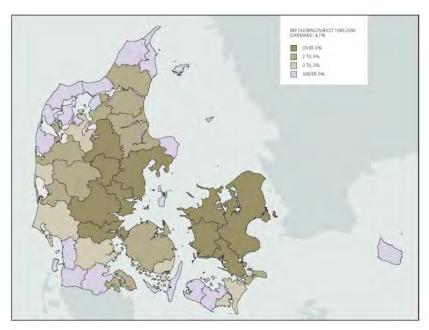
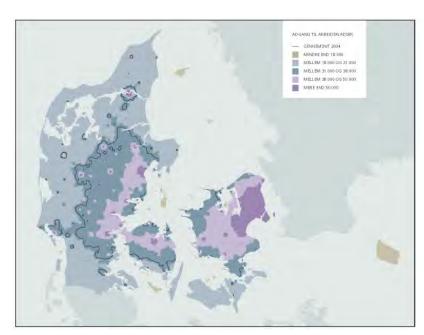


- Unequal spatial development in DK
- Structure reform and new planning system in 2007
- Place-based strategic planning in two shrinking rural municipalities: Thisted and Bornholm

### Unequal spatial development in DK



Denmark, Population Growth 1995-2006



Denmark, Accessibility of Work Places, 2006

#### Polarised cities and countryside



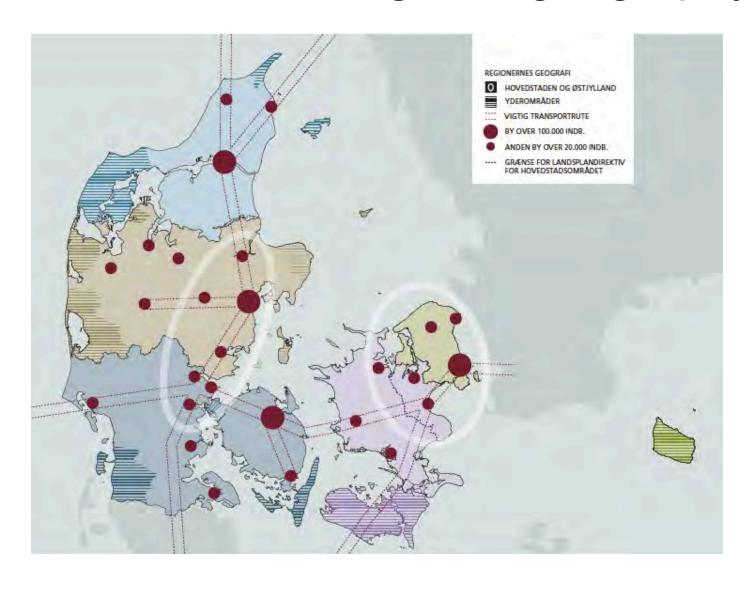
# Structure reform and new planning system in 2007



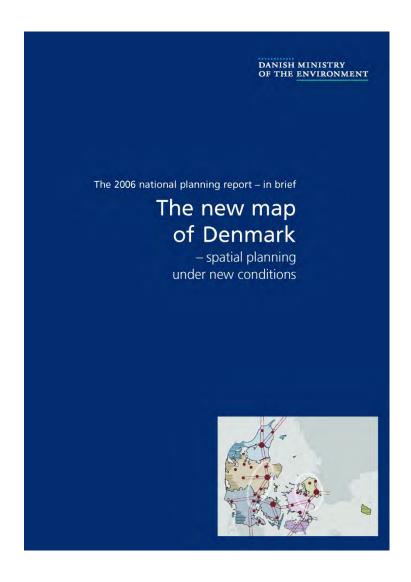


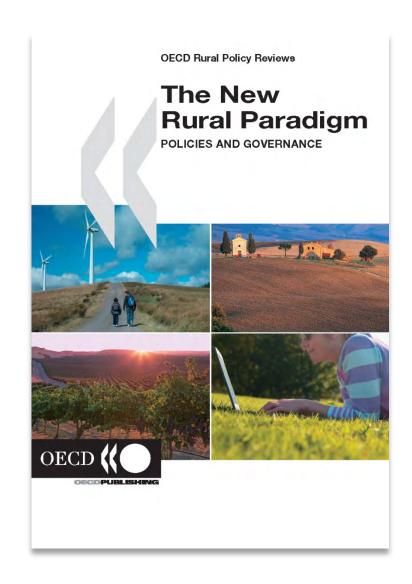
Municipal planning authority across urban and rural zones

## Denmark's new regional geography



#### Policy Shift: From Solving to Adapting





# Land of Opportunities

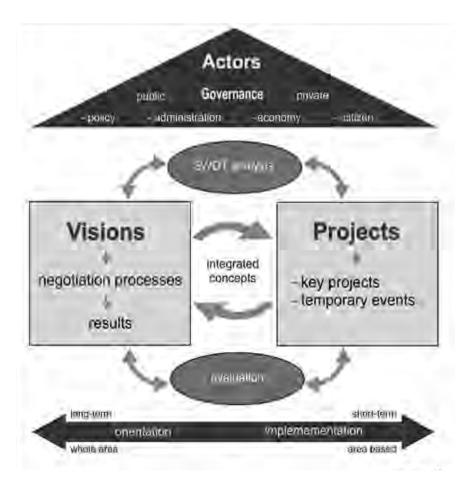
- Strategic planning initiative 2007-2012
- 3 partner municipalities: Thisted, Bornholm, Lolland + Realdania foundation
- Collaborative approach
- Enhance quality of life
- Improve framework for settlement and tourism
- Place-based qualities and potential
- Local physical projects

#### **Mulighedernes Land**

NYE VEJE TIL UDVIKLING I YDEROMRÅDER



## Strategic planning model

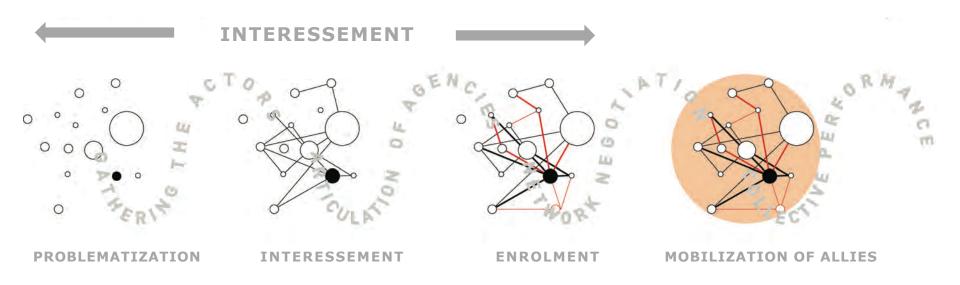


Source: Manfred Kühn, 2010

# A new 'relational' professionalism

- facilitate cooperation
- contribute to integrating different actors' knowledge (experts and laymen)
- work across different geographic scales both at vision- and project level
- instigate productive relationships between people, places and project ideas in a strategic perspective

#### Strategic planning as translation process



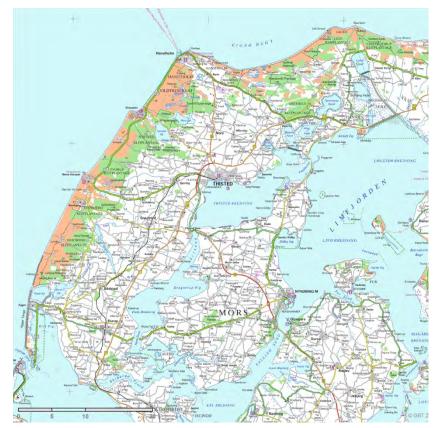
#### **Thisted**



Thisted municipality in Denmark

Area: 1,095 km2 Inhabitants: 44,908

72% in settlements with less than 3,000 inhabitants



Thisted, overview map

# The process in Thisted

2007-2010

2010-2012

#### **Project development**

- Open call for project ideas from citizens
- 8 meetings with over 600 participants
- 100 project ideas from 45 associations
- 45 ideer developed into 6 strategic projects
- 1 project: The good life at the seaside

Realisation



### The good life at the seaside

Thisted in DK 1,095 km<sup>2</sup> 44,908 inhabitants



Three sites: Investments for 5 million Euro





Klitmøller: Surfer club, wheelchair access





Vorupør: wheelchair access, sea bath





Krik: community centre, pier renovation

#### Strategic effects at multiple scales

- Identity, local pride, ownership and responsibility for the place, strengthened community
- Branding
- New cooperation networks
- Follow-up projects in Vorupør, Klitmøller and other places with focus on The good life at the seaside
- Place-based potential central in municipal development plan and several municipal policies (tourism, business)

#### Conclusions

- Planners' relational role
- Interessement is decisive
- Strategic and collaborative project planning based on place-based potential enables socially sustainable investments, creates focus on shared development possibilities and engages citizens as active co-creators in a strategic development process.



### Bornholm



Bornholm in the Baltic Sea



Bornholm, overview map with the 4 project locations at

the coast Area: 589 km2

Inhabitants: 39,992 (September 2014)

# The process on Bornholm

2007-2009

Project development inland

2009-2011 2011-2012

Project development Realisation at the coast

Starting from financing opportunities 4 strategic projects

# Transformation of post-industrial landscapes



Sandvig beach promenade



The granite adventure and Hammer harbour



New life in Vang granite quarry



Hasle harbour

# The granite quarrying history – a new strategic development focus

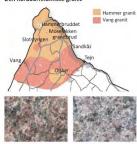
#### Bornholms granit er 1.700 mio. år

Bornholm er dannet ved at flydende magma i jordens indre størknede og blev til granit. Det skete for 1.700 mio. år siden. Flere istider fuglte, og støre menes at have slidt de øverste 20 km granit af bl.a. Hammerknuden. Noget af det afslidte materiale finder vi i dag som sten og sandkorn på strandene.

Den is, som bevægede sig hen over Bornholm, var fyldt med store og små sten og fungerede derved som et gigantisk stykke sandpapir. Is, småsten og sandkorn sleb klipperne til de bløde runde former, som er fypiske for de bornholmse klipperverlidaer. De store sten dannede sammen med smasserne de furer i klipperne, der i dag kan ses som skurestiber.

Hvis du vil vide mere om Bornholms skabelse, så tag på tidsrejse i oplevelsescenteret NaturBornholm, Åkirkeby. Se også andre turforslag på www.naturbornholm.mobi.

#### Den nordbornholmske granit



Moseløkkegranit er en variant af Hammergranit. Der er variationer i granitter, så de findes begge i en lysere og i en mere rødlig udgave. Strukturerne er her gengivet i 100%.



#### Det Nordbornholmske Graniteventyr

Det Indiskab du nu bevæger dig ind i rummer mange historier. Historier om stehulgere som med håndkraft huggede huller i klippen, fyldte dem med sortkrudt og sprængte store blokke løs. Som de bagefter, med håndkraft, drev kler og flækkede til kantsten og brøsten. Eller bygningssten som af andre finhuggedes til broer, slotte, fyrtårne eller springvandskummer.

Og historien om en fattig kommune der solgte Hammeren til tyske entreprenerer, som mekaniserede stenhugningen. Trykluft, tipvogne og transportbånd satte skub i granitbrydningen, og tyskerne byggede en udskibningshavn. Hammerhavn, hvorfra der daglig sejlede skibe med kant- og brosten til det voksende veinet i Tyskland. Lije indtil 1. vedenskrie.

Historier om dansk tilbagekeb af Hammeren, nationale felerser og dermmen om fredning af der forunderlige landslab. Og historier om økonomi, statens udlejning af området til nu danske entreprendrer, som udvider og industrialiserer stembrydningen. Historier om afalten som overtager brolægningens rolle, og de enorme stenknusere, som i næsten 50 år mæser klipper til skærver, som ender under asfalten eller i betonen i nyere bygger. Og historier om ulykker, stenlunger, mærkedsdannelser og ublik konkurence. Indit lämmerværkets lukning i 1971. Og naturens tilbageerobring af den arrede knold.

Det landskab du nu bevæger dig ind i var arbejdsplads for hundreder af mennesker i mere end hundrede år. Det var her graniteventyret fandt sted.



Hammerværket, gengivet på et gammelt postkort.



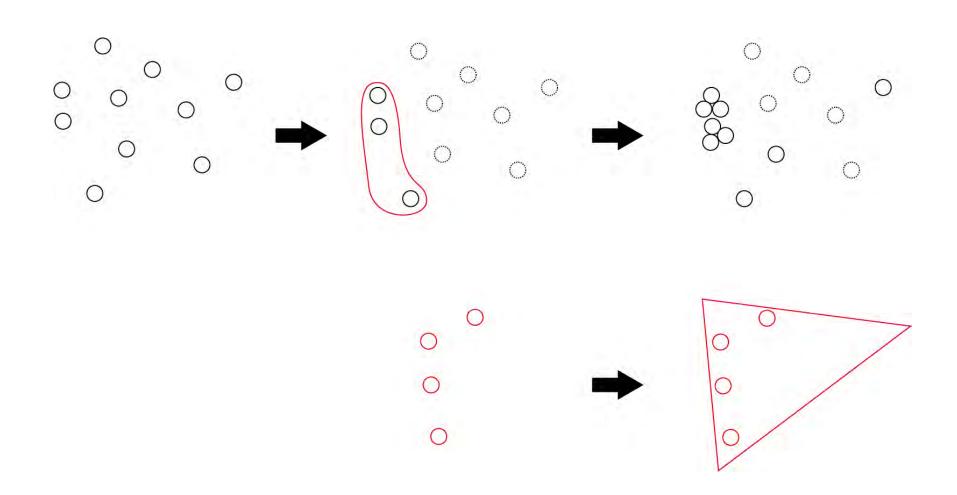
### Future Landscapes North Bornholm



# Perspectives across projects

- Strategic effects related to process and product
- Participation decisive for new activities and new communities of interest
- Integration with municipal plans and strategies can contribute to strategic development beyond project area
- Local project development can create new strategic development perspectives

## Thisted vs. Bornholm



## **THANK YOU!**